

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ДАНИЛА ГАЛИЦЬКОГО
КАФЕДРА ДЕРМАТОЛОГІЇ, ВЕНЕРОЛОГІЇ**

РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
циклу стажування
з фаху **“ДИТЯЧА ДЕРМАТОВЕНЕРОЛОГІЯ”**
(1 міс.)

Кількість навчальних годин: лекцій – 8, семінарські заняття – 40,
практичні заняття – 44, самостійна робота – 36,
додаткові програми – 22. Разом – 150 годин.
Кредити ECTS – 5,0

Львів 2020

ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені Данила Галицького

Факультет післядипломної освіти

Кафедра дерматології, венерології

ЗАТВЕРДЖУЮ

Перший проректор з науково-педагогічної
роботи, член кореспондент НАМН України
проф. М.Р. Гжегоцький

« 12 » 11 2020 р.

РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
циклу стажування
з фаху «ДИТЯЧА ДЕРМАТОВЕНЕРОЛОГІЯ»
(1 міс.)

Кількість навчальних годин: лекцій – 8, семінарські заняття – 40,
практичні заняття – 44, самостійна робота – 36,
додаткові програми – 22. Разом – 150 годин.
Кредити ECTS – 5,0

Схвалено методичною комісією
факультету післядипломної освіти

Робоча навчальна програма
обговорена та схвалена на засіданні
кафедри дерматології, венерології

Протокол №2
від «10» вересня 2020 р.

Протокол №43
від «28» серпня 2020 р.

Голова методичної комісії ФПДО
О.Є.Січкоріз

Завідувач кафедри,
д. мед. н., професор
Сизон

Львів 2020

Робоча начальна програма складена на основі Навчального плану та програми циклу спеціалізації за спеціальністю “Дитяча дерматовенерологія”, які розроблені співробітниками кафедри дерматовенерології Національної медичної академії післядипломної освіти імені П.Л. Шупика. – Київ, 2018 р.

Колектив авторів:

Працівники кафедри дерматології, венерології Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького:

зав. кафедри д.м.н., проф. О.О. Сизон

доц. Вольбин С.В.

доц. Возняк І.Я.

доц. Дашко М.О.

доц. Іванюшко-Назарко Н.В.

ас. Рудник Т.І.

ас. Левицька І.М.

ас. Чаплик-Чижо І.О.

Укладач к.мед.н., доцент Вольбин С.В.

Рецензент

доцент кафедри

дитячих інфекційних хвороб

ЛНМУ імені Данила Галицького,

к.мед.н.

Дибас І.В.

Схвалено профільною методичною комісією Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького

Протокол №2 від 10 вересня 2020 р.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Навчальна програма призначена для підготовки лікарів-спеціалістів - дитячих дерматовенерологів і є нормативним документом, в якому визначається зміст навчання на ниві спеціалізації, встановлюються вимоги до обсягу та рівня професійної підготовки фахівця.

Метою циклу є перепідготовка лікарів-спеціалістів педіатричного профілю і лікарів спеціалістів дерматологів, венерологів відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики лікаря-спеціаліста за спеціальністю “Дитяча дерматовенерологія”. Термін навчання: для лікарів-спеціалістів – 1 місяць.

Зміст програми охоплює весь обсяг теоретичних і практичних навиків, які необхідні лікарю-спеціалісту - дитячому дерматовенерологу для проведення самостійної лікувальної роботи. Програму побудовано за системою блоків. Блоками є 8 курсів програми. Курс – відповідно самостійна частина програми, в якій подана значна за обсягом теоретична і практична інформація з певної галузі дерматовенерології або суміжних дисциплін. Курси розбито на розділи, кожний з яких включає кілька тем, а тема складається з окремих елементів. Для полегшення орієнтації у програмі курси, розділи, теми є закодовані.

За додатковими програмами включено курси з імунології та проблем СНІДу, організації невідкладної медичної допомоги населенню при надзвичайних ситуаціях, радіаційної медицини, особливо небезпечних інфекцій, медичної інформатики, військової медицини.

Для виконання даної програми в процесі навчання передбачено такі види занять: лекції, практичні заняття, семінари та самостійна робота. Під час навчання на основній кафедрі та суміжних кафедрах курсанти, у відповідності з навчальним планом, підвищують рівень теоретичної підготовки та оволодівають практичними навичками і тому передбачене обов'язкове відвідування лекцій, практичних занять, активна участь у семінарських заняттях та суміжних дисциплінах.

Позааудиторна самостійна робота слухачів може виконуватися у бібліотеці вищого навчального закладу, навчальних кабінетах кафедр, комп'ютерних практичних і патологоанатомічних конференціях.

Для виявлення рівня знань і навиків слухачів передбачено такі види контролю: оцінка базових знань, етапний контроль та заключний іспит. Для базового заключного іспиту використовують комп'ютери) атестаційну програму, яка затверджена МОЗ України. Курсантам, які успішно склали іспит, видається сертифікат встановленого зразка.

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
стажування “ДИТЯЧА ДЕРМАТОВЕНЕРОЛОГІЯ”
зі спеціальності “ДЕРМАТОВЕНЕРОЛОГІЯ”

Тривалість навчання – 1 місяць

Код курсу	Назва курсу	Кількість годин				
		лекції	практичні	семінари	самостворота	разом
	Загальна дитяча дерматологія		4	8	4	16
	Особливості патології шкіри і лікування дерматозів у дітей				6	6
	Гостра респіраторна хвороба COVID-19, спричинена коронавірусом SARS-CoV-2.			2		2
	Неінфекційні захворювання шкіри у дітей	6	22	8	6	42
	Інфекційні та паразитарні хвороби шкіри у дітей		6	9	8	23
	Грибкові захворювання у дітей		4	3	2	9
	Діагностика, лікування і профілактика сифілісу у дітей	2	4	4	2	12
	Гонорея та негонорейні захворювання сечостатевого органу у дітей		4	4	2	10
	Військова підготовка дитячих дерматовенерологів				2	2
	Тестовий контроль				4	4
	Співбесіда (екзамен)			2		2
	РАЗОМ	8	44	40	36	128
	ДОДАТКОВІ ПРОГРАМИ					
	Медична інформатика			6		6
	Проблеми СНІДу та вірусних гепатитів			6	2	8
	Організація невідкладної допомоги населенню при надзвичайних ситуаціях			6	2	8
	РАЗОМ					22
	ВСЬОГО					150

Завідувач кафедри
д.мед. н., проф.

О.О. Сизон

Тематичний план лекцій
стажування “ДИТЯЧА ДЕРМАТОВЕНЕРОЛОГІЯ”
зі спеціальності “ДЕРМАТОВЕНЕРОЛОГІЯ”

№ п/п	Назва курсу	К-ть годин	Прізвище лектора
	Дерматити у дітей. Етіологія, патогенез. Лікарські ураження шкіри у дітей	2	
	Псоріаз.	2	
	Хвороби сальних залоз. Хвороби волосся.	2	
	Сифіліс у дітей.	2	
	Разом	8	

Завідувач кафедри
д.мед. н., проф.

О.О. Сизон

Тематичний план семінарських занять
стажування “ДИТЯЧА ДЕРМАТОВЕНЕРОЛОГІЯ”
зі спеціальності “ДЕРМАТОВЕНЕРОЛОГІЯ”

№ п/п	Назва курсу	К-сть годин	Місце проведення
1-2	Анатомія, ембріологія гістологія шкіри	4	
3	Основи діагностики шкірних хвороб.	2	
4	Принципи лікування дерматологічних хворих	2	
5	Гостра респіраторна хвороба COVID-19, спричинена коронавірусом SARS-CoV-2.	2	
6	Дерматити та токсикодермії	2	
7	Псоріаз	2	
8	Хвороби сальних залоз	1	
	Хвороби волосся	1	
9	Атопічний дерматит	2	
10	Піодермії	2	
11	Бульозні дерматози	3	
12	Вірусні захворювання шкіри.	2	
13	Дерматозоонози, протозоонози	2	
14	Поверхневі мікози	3	
15-16	Етіологія. Патогенез сифілісу.	2	
	Діагностика. Лікування та профілактика сифілісу	2	
17-18	Етіологія та патогенез гонореї.	2	
	Негонорейні захворювання с/ст органів.	2	
19	Співбесіда (екзамен)	2	
	Разом	40	

Завідувач кафедри
д.мед. н., проф.

О.О. Сизон

Тематичний план **практичних занять**
стажування “**ДИТЯЧА ДЕРМАТОВЕНЕРОЛОГІЯ**”
зі спеціальності “**ДЕРМАТОВЕНЕРОЛОГІЯ**”

№ п/п	Код курсу	Назва курсу	К-сть годин	Місце проведення
	02	Загальна дитяча дерматологія	4	
1		Анатомія, гістологія шкіри людини. Елементи шкірної висипки.	2	
2		Основи діагностики шкірних хвороб.	1	
		Принципи лікування дерматологічних хворих	1	
	3	Неінфекційні захворювання шкіри у дітей	22	
3-4		Дерматити та токсикодермії.	4	
5-6		Медикаментозні ураження шкіри	4	
7-8		Псоріаз	4	
9		Сверблячі дерматози.	2	
10		Атопічний дерматит	2	
11		Пухлини шкіри	2	
12		Бульозні дерматози	2	
13		Хвороби сальних залоз. Хвороби волосся.	2	
	4	Інфекційні та паразитарні хвороби шкіри у дітей	6	
14		Піодермії у дітей	2	
15		Вірусні захворювання шкіри	2	
16		Дерматозоонози, протозоонози	2	
		Грибкові захворювання у дітей	4	
17		Загальна мікологія	2	
18		Поверхневі мікози	2	
	6	Сифіліс у дітей	4	
19		Клініка сифілісу	2	
20		Діагностика. Лікування та профілактика сифілісу	2	
		Гонорея та негонорейні захворювання сечостатевого органу у дітей	4	
21		Етіологія та патогенез гонореї	2	
22		Негонорейні захворювання с/ст органів	2	
Разом			44	

Завідувач кафедри
д.мед. н., проф.

О.О. Сизон

Тематичний план самостійної роботи
стажування “ДИТЯЧА ДЕРМАТОВЕНЕРОЛОГІЯ”
зі спеціальності “ДЕРМАТОВЕНЕРОЛОГІЯ”

№ п/п	Код курсу	Назва курсу	К-сть годин	Місце проведення
1	2.1	Анатомія, ембріологія, гістологія шкіри	2	
2	2.3	Основи діагностики шкірних хвороб. Принципи лікування дерматологічних хворих	2	
3	2.3	Реактивність дитячого організму і зв'язок патології шкіри з її порушенням	2	
4	2.3	Клініко-лабораторне обстеження дітей з хронічними дерматозами	2	
5	2.4	Нозологія дерматозів і шкірні реакції у дітей різного віку	2	
6	3.1	Дерматити та токсикодермії	2	
7	3.3 3.4 3.5	Червоний вовчак. Склеродермія. Дерматомиозит.	2	
8	3.13	Атопічний дерматит	2	
9	4.1	Піодермії	2	
10	4.2 4.3	Туберкульоз шкіри. Проказа	2	
11	4.5	Вірусні захворювання шкіри	2	
12	4.6	Дерматозоонози, протозоонози	2	
13	5.2.	Поверхневі мікози	2	
14	6.1	Етіологія. Патогенез сифілісу. Діагностика. Лікування та профілактика сифілісу	2	
15	7.1 7.2	Етіологія та патогенез гонореї. Негонорейні захворювання с/ст органів.	2	
16	12	Актуальні питання організації медичного забезпечення військ воєнного та мирного часу	2	
Тестовий контроль			4	
РАЗОМ			36	

Завідувач кафедри
д.мед. н., проф.

О.О. Сизон

ПЕРЕЛІК НАВИЧКІВ ТА УМІНЬ ЛІКАРЯ ДИТЯЧОГО ДЕРМАТОЛОГА ВІДПОВІДНО ДО ВИМОГ

1. Огляд шкіри та видимих слизових оболонок.
2. Діаскопія, пальпація, пошкрябування.
3. Оцінка дермографізму.
4. Визначення больової та тактильної чутливості.
5. Виконання проби Бальцера.
6. Визначення симптому Нікольського.
7. Визначення симптому Ауспіца.
8. Питання рентгенограм.
9. Забір патологічного матеріалу для діагностики мікозів.
10. Люмінесцентна діагностика грибкових захворювань.
11. Дослідження на коростяного кліща.
12. Дослідження на акантолітичні клітини.
13. Біопсія шкіри.
14. Пункція лімфатичних вузлів.
15. Взяття матеріалу та дослідження на бліду трепонему.
16. Взяття матеріалу та дослідження на гонококи та трихомонади.
17. Спинномозкова пункція (люмбальна).
18. Методика застосування пов'язок, примочок, дерматологічних компресів, паст, збовтуваних сумішей, пластирів, лаків, аерозолів
19. Зрошування хлоретилом.
20. Електрокоагуляція.
21. Кріотерапія рідким азотом.
22. Проведення відлущування по Арієвичу.
23. Вилущування нігтьових пластинок.
24. Катетеризація м'яким катетером.
25. Інстиляція уретри.
26. Видалення гострокінцевих кондилом електрокоагуляцією.
27. Лікування гострокінцевих кондилом подофіліном.

Кваліфікаційна характеристика фахівця зі спеціальності “Дитяча дерматовенерологія”

Згідно з вимогами кваліфікаційної характеристики фаху лікар дитячий дерматовенеролог повинен знати:

- сучасні наукові уявлення щодо етіології і патогенезу шкірних та венеричних захворювань;
- чинники, які сприяють розвитку цих захворювань;
- класифікацію, клінічні прояви перебіг і можливі ускладнення;
- особливості деонтологічного підходу до обстеження на шкірні та венеричні хвороби;
- комплексну, патогенетично обгрунтовану терапію цих захворювань.

Лікар дитячий дерматовенеролог повинен вміти:

- правильно, з точки зору деонтології, зібрати анамнез і обстеження хворого;
- провести диференційний і сформулювати клінічний діагноз;
- призначити хворому раціональну терапію;
- виконати необхідні діагностичні і терапевтичні процедури;
- дотримуватись принципів медичної етики і деонтології.

Лікар дитячий дерматовенеролог повинен володіти наступними маніпуляціями:

- огляд шкірних покривів і слизових оболонок;
- діаскопія, пальпація, зішкрябок;
- визначення і оцінка дермографізму;
- визначення больової і тактильної чутливості;
- проведення проби Бальцера;
- визначення симптому Нікольського;
- визначення симптому Ауспітца;
- читання рентгенограми;
- взяття патологічного матеріалу при діагностиці мікозів;
- люмінесцентна діагностика грибкових захворювань;
- дослідження на коростяного кліща;
- дослідження на акантолітичні клітини;
- біопсія шкіри;
- пункція лімфатичних вузлів;
- взяття матеріалу і дослідження на бліду трепонему;
- взяття матеріалу і дослідження на гонококи і трихомонади;
- методика застосування пов'язок, примочок, дерматологічних компресів, паст, збовтуваних сумішей, пластирів, аерозолів, лаків;
- спинномозкова пункція;
- зрошування хлоретилом;

- електрокоагуляція
- кріотерапія рідким азотом;
- проведення злущування за Арісвичем;
- відшарування нігтьових пластинок;
- катетеризація м'яким катетером;
- інстиляція уретри;
- видалення гострокінцевих кондилом;
- виписування рецептів;
- заповнення санаторно-курортної карти.

Лікар дитячий дерматовенеролог повинен знати:

I. Соціальна гігієна та організація охорони здоров'я:

- 1) основи законодавства про охорону здоров'я, директивні документи, що визначають діяльність органів і закладів охорони здоров'я, в тому числі дерматовенерологічних;
- 2) принципи організації і сучасний стан дерматовенерологічної допомоги дорослому та дитячому населенню в країні, перспективи її розвитку і шляхи подальшого поліпшення;
- 3) організацію роботи лікувально-профілактичного закладу, в якому він працює, взаємодія всіх його підрозділів та служб;
- 4) структуру захворюваності у зоні обслуговування (територіальної, виробничої);
- 5) організацію боротьби з розповсюдженням венеричних і заразних шкірних захворювань та сумісної роботи з акушерами-гінекологами, урологами і працівниками органів внутрішніх справ;
- 6) організацію, проведення та аналіз якості та ефективності диспансеризації хворих на шкірні та венеричні захворювання;
- 7) шляхи раціонального (економічно ефективного) використання ліжкового фонду;
- 8) медичну облікову та звітну документацію, порядок їх заповнення і видачі;
- 9) показання до направлення та порядок направлення на ЛКК і МСЕК;
- 10) методи, форми та засоби санітарно-просвітної роботи і гігієнічного виховання населення;
- 11) питання лікарської таємниці, етики та деонтології у повсякденній роботі з хворими та у взаємостосунках у колективі;

II. Спеціальність та суміжні області медицини:

- 1) анатомію, гістологію, фізіологію, біохімію, мікробіологію, імунопатологію, патоморфологію і патофізіологію шкіри, статевих органів та слизових оболонок порожнини рота у віковому аспекті;
- 2) первинні та вторинні морфологічні елементи висипу на шкірі та слизових оболонках;
- 3) принципи та методи діагностики, етіологію та патогенез, епідеміологію, клініку, лікування та профілактику шкірних та венеричних захворювань, показання до госпіталізації хворих;
- 4) клінічну симптоматику невідкладних станів, їх діагностику та лікування;
- 5) основи раціонального харчування, принципи дієтотерапії;
- 6) показання та протипоказання до застосування фізіотерапії, лікувальної

фізкультури, санаторно-курортного лікування;

7) основні засоби та методи медичної і соціальної реабілітації;

8) основи косметології, а також організація косметологічної допомоги.

Ш. Підвищення кваліфікації та підготовка кадрів:

1) принципи наукової організації праці;

2) основні проблеми, що визначають прогрес в області професійної діяльності (державні та галузеві документи, результати соціологічного опитування та експертних оцінок, вітчизняні та зарубіжні наукові публікації);

3) основні положення найбільш вагомих монографій та публікацій у періодичних виданнях по спеціальності, виданих на протязі останніх 5 років.

Перелік навиків та умінь лікаря дитячого дерматовенеролога

№ п/п	Назва нивиків та умінь
1	Огляд шкіри та видимих слизових оболонок
2	Діаскопія, пальпація, пошкрябування
3	Оцінка дермографізму
4	Визначення больової та тактильної чутливості
5	Виконання проби Бальцера
6	Визначення симптому Нікольського
7	Визначення симптому Ауспітца
8	Питання рентгенограм
9	Забір патологічного матеріалу для діагностики мікозів
10	Люмінісцентна діагностика грибкових захворювань
11	Дослідження на коростяної кліщ
12	Дослідження на акантолітичні клітини
13	Біопсія шкіри
14	Пункція лімфатичних вузлів
15	Взяття матеріалу та дослідження на бліду трепонему
16	Взяття матеріалу та дослідження на гонококи та трихомонади
17	Спинномозкова пункція (люмбальна)
18	Методика застосування пов'язок, примочок, дерматологічних компресів, паст, збовтуваних сумішей, пластирів, лаків, аерозолів
19	Зрошування хлоретилом
20	Електрокоагуляція
21	Кріотерапія рідким азотом
22	Проведення відлущування по Арієвичу
23	Вилущування нігтьових пластинок
24	Катетеризація м'яким катетером
25	Інстиляція уретри
26	Видалення гострокінцевих кондилом електрокоагуляцією
27	Лікування гострокінцевих кондилом подофіліном

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРА

1. Дацук А.М. Гонорея і негонококові венеричні уретрити у чоловіків / А.М. Дацук, Б.Р. Петров. – К.: Основа, 1994.
2. Дерматовенерологія. Збірник нормативних документів / под. ред. Заболотько В.М. – К.: Медінформ, 2010. – 648 с.
3. Дюдюн А.Д., Захаров С.В., Горбунцов В.В. Метода дослідження в дерматовенерології. – Дніпропетровськ, 2009. – 136 с.
4. Калюжна Л.Д. "Атлас захворювань шкіри у дітей. – К.: Грамота, 2011. – 128 с.
5. Калюжна Л.Д., Білоклицька Г.Ф. Хвороби шкіри обличчя, слизової оболонки ротової порожнини та червоної облямівки губ. – К.: Грамота. 2007. – 280 с.
6. Мавров І.І., Калюжна Л.Д., Безрученко О.А. Серорезистентний сифіліс: діагностика, лікування, профілактика. Метод. Рекомендації. – Харків: Факт, 2002. – 19 с.
7. Степаненко В.І., та співав. Дерматологія, Венерологія. Підручник. – Київ, вид. КІМ, 2012. – 846с.
8. Вибрані лекції по дерматовенерології. – Івано-Франківськ: Місто НВ, 2011. -172 с. + 36 іл.
9. Туркевич Ю.М. Шкірні та венеричні хвороби: посіб. для студентів та лікарів-інтернів вищих медичних навчальних закладів III-IV рівнів акредитації: Ч.1 Шкірні хвороби /Ю.М. Туркевич, О.Ю. Туркевич, О.О. Сизон. – Л.: ЗУКЦ, 2011. – 242 с.
10. Дерматологія, венерологія. Посібник для студентів, магістрів вищих навчальних закладів / за загальною редакцією О.О.Сизон. – Львів: ТзОВ «Друк Захід», 2017. – 548 с.
11. В.Савчак, С. Галникіна. Практична дерматологія. Навчальний посібник. – К.. Укрмедкнига, 1998. – 272 с.
12. Сизон О. О., Туркевич О. Ю. Псоріатична хвороба: Посібник для студентів вищих медичних навчальних закладів IV рівня акредитації та лікарів-інтернів. – Львів: ТзОВ «Колір ПРО», 2010. – 216 с.